

m.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: annika.lofgren@regeringskansliet.se

Örebro kommuns synpunkter på Betänkandet Hållbar Slamutredning (SOU 2020:3)

Diarienummer: M2020/00078/Ke

Örebro kommun välkomnar en översyn av reglerna kring hantering av avloppsslam och hoppas att detta leder till ökad tydlighet och större acceptans för slamfrågan samt möjligheter till ett mer långsiktigt arbetssätt.

Följande synpunkter framförs:

Örebro kommun förordar starkt betänkandets alternativ 2, där kontrollerat slam av god kvalitet undantas från spridningsförbud. Anledningarna till detta är både miljömässiga, ekonomiska, sociala och säkerhetsmässiga.

För de VA-kollektiv som producerar ett slam av god kvalitet och har ett geografiskt läge som möjliggör spridning till jordbruksmark innebär detta en kraftigt lägre kostnad jämfört med andra alternativa hanteringar av slammet. Det innebär att det är mycket ekonomiskt gynnsamt att ägna sig åt uppströmsarbete. Detta visar sig tydligt när man jämför graden av uppströmsarbete mellan VA-organisationer som är certifierade enligt Revaq och de som inte är det. Uppströmsarbetet drivs av kraven i Revaq och möjligheten att sprida slammet på jordbruksmark, men ger också stora positiva miljöeffekter genom att minska utsläppen till den lokala recipienten. Eftersom många miljöskadliga ämnen är svårnedbrytbara medför ett utvecklat uppströmsarbete mindre miljöpåverkan i vattensystem även långt från reningsverken. Örebro kommun har svårt att se att något annat styrmedel effektivt skulle kunna ersätta drivkraften till uppströmsarbete om möjligheten att sprida slammet togs bort.

Spridning av avloppsslam av god kvalitet i närområdet är en miljömässigt fördelaktig hantering jämfört med alternativen. Transport av slammet till anläggning för förbränning och fosforutvinning orsakar utsläpp. Dessutom måste fosfor sedan transporteras till åkermark för spridning. Alternativt behöver konstgödsel transporteras till Sverige, vilket genererar ännu mer

utsläpp.

Revaq har funnits under en längre tid och har med sina krav på kontroll och spårbarhet bidragit till ett stort underlag för forskning. Undersökningar har gjorts inom flera områden såsom produktivitet, upptag av giftiga ämnen i gröda, ackumulering i mark etc. Hittills har inga vetenskapliga skäl kunnat visas som rättfärdigar ett förbud för slamspridning.

För de VA-kollektiv som idag sprider sitt slam på jordbruksmark skulle ett spridningsförbud orsaka stora kostnadsökningar och VA-taxan skulle behöva höjas för att täcka dessa. Det vore olyckligt när VA-branschen nu står inför andra mer miljömässigt motiverade åtgärder, som att rusta upp våra bristfälligt underhållna ledningssystem och införa läkemedelsrening av spillvatten.

Den teknik för fosforutvinning som finns tillgänglig idag är inte särskilt effektiv, det går åt mycket energi för en relativt låg återvinningsgrad. En stor del av fosfor i avloppsslammet kommer inte att kunna återföras till jordbruket och mullämnena försvinner helt. Fosfor är absolut nödvändigt för att jordbruket ska kunna fungera och ur ett nationellt perspektiv borde det vara intressant att i så hög grad som möjligt ta tillvara på de inhemska källor vi har.

Världens fosforfyndigheter finns till stor del i politiskt instabila områden med bristfällig miljö- och arbetslagstiftning. Att förbjuda spridning av svenskt avloppsslam av god kvalitet och ersätta det med importerat konstgödsel medför klart större negativ miljöpåverkan globalt sett.

Helena Hasselquist
Miljöingenjör Reningsverket, Örebro kommun